

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2018

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

**Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету**

Заснований в 2009 році

Рівне – 2018

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Івашкевич Едуард Зенонович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сайчук Руслана Леонідівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сіранчук Наталія Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Терещенко Тетяна Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 27.11.2018 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

контакти з іншими мовцями та мовну стійкість за умови спілкування з тими, хто нехтує нормативним літературним українським мовленням;

5) регіональний лінгвокраєзнавчий компонент українознавчої змістової лінії поглиблює зв'язок навчання з життям, залучає учнів до аналізу й редагування мовленнєвої продукції носіїв мови у своєму краї, тим самим формуючи вміння критично ставитися до власної мовленнєвої діяльності, виконувати її самоконтроль та саморедагування.

Висновки і перспективи подальших розвідок у визначеному напрямі. Народознавчий підхід у навчально-виховному процесі сприяє формуванню загальнолюдської моралі, готовності виконувати заповіді батьків. Використання досвіду, накопиченого попередніми поколіннями, допомагає впроваджувати в навчально-виховний процес все цінне з народної мудрості, активно залучати школярів до засвоєння спадщини свого народу, адже дитина, позбавлена можливості спиратися на досвід людства, не може розвиватись повноцінно.

Введення народознавчих текстів є особливо важливим компонентом виховання свідомого громадянина своєї держави, так як сприяє сформованості поваги до культурних надбань народу в учнів молодшого шкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова С.В. Український фольклор у контексті формування морально-ціннісних орієнтацій особистості. Педагогічні науки. Збірник наукових праць. Вип.34. Херсон: Вид-во ХДУ, 2012. С.132-136.
2. Вострікова Л.Д. Роль фольклору в процесі національного виховання особистості. Педагогічні науки. Збірник наукових праць. Вип.34. Херсон: Вид-во ХДУ, 2013. С.136-141.
3. Гагарін М. Критерії добору української народної казки для виховання морально-естетичних почуттів. Початкова школа. 2016. № 1. С.55-58.
4. Загрева В.Я. Народознавство в навчально-виховному процесі. Початкова школа. 2015. № 5-6. С.13-19.
5. Запереченко Н. Цікаві завдання з народознавства. Початкова школа. 2016. № 1. С.28-30.

The article analyzes the theoretical and practical bases of application of the ethnographic approach in the education and education of primary school students.

Key words: *ethnographic approach, educational process, speech development, elementary school students.*

УДК 373.3091.3:811

Л.В. ІВАНОВА, Т.В. ТКАЧ

РЕАЛІЗАЦІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОГО ПРИНЦИПУ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

У статті проаналізовано завдання предмета літературного читання в умовах організації освітнього простору Нової української школи, зміни у підходах учителів до літературознавчого компонента уроку, зокрема до реалізації літературознавчого принципу засобами введення літературознавчої пропедевтики.

Ключові слова: *літературна освіта, літературне читання, літературознавчий принцип, літературознавча пропедевтика.*

Аналіз дослідження. Загальна мета літературної освіти передбачає введення школярів у світ прекрасного, прилучення їх до національного і світового мистецтва слова у його взаємозв'язках з мовою, історією, іншими видами художньої творчості, виховання потреби в читанні, зміцнення інтересу до художнього слова, вироблення високих естетичних смаків, здатності і вміння творчо сприймати формування на цій основі правильного, глибокого розуміння загальнолюдських цінностей і виховання громадянина з почуттям високої відповідальності за доручену справу, виховання патріота рідного краю.

У початковій ланці школи закладаються першооснови літературної освіти молодших школярів. Реалізацію цієї мети забезпечує навчальний предмет "Літературне читання", який є пропедевтичним стосовно систематичного курсу української літератури в середній ланці школи [6].

Головною метою початкового курсу літературного читання є формування першооснов читацької культури молодших школярів, емоційно-ціннісного ставлення до змісту прочитаного, формування особистості дитини засобами художнього слова, творів мистецтва літератури[2].

Наукові дослідження (Водовозов В., Джежелей О., Кудіна, З., Левін,В. та інші) стверджують, що розуміння твору, його осмислене сприймання приходять із набуттям нових знань про творчість автора твору, його жанрових особливостей, тобто певної системи літературознавчих уявлень та понять [2]. Отже, щоб пізнати, усвідомити ідейно-естетичний зміст твору, а одночасно і суть зображених у ньому життєвих явищ, замало чуттєвого сприймання образів, картин твору – потрібне їх осмислення, логічні судження, певна теоретико-літературна освіченість молодших школярів[5].

Крім того, розрив у літературній підготовці учнів початкових та середніх класів, відсутність у початкових класах літературознавчої підготовки порушує цілісність і логічність процесу опанування літератури, що теж створює певні бар'єри для досягнення високої ефективності уроків читання [4]

Результати аналізу методичної і психолого-педагогічної літератури (Н.Волошина, Л. Іванова, З.

Кудіна, В.Науменко,Е. Пасічник,) засвідчують недостатній рівень усвідомлення ролі літературознавчої пропедевтики як одного із засобів підвищення ефективності уроків читання [2;3].

За останні роки в документах Міністерства освіти, зокрема, у “Державному стандарті початкової ланки освіти. Словесність (читання)” йдеться про “практичне ознайомлення учнів з окремими літературознавчими поняттями (на рівні уявлень без вживання термінів) та елементами літературознавчого аналізу” [1]. У “Концепції літературної освіти” (1995 р.) (Н. Волошина, Е.Пасічник, Н. Скриченко) говориться про забезпечення “сформованості літературознавчих уявлень та вмінь, що дає можливість переходити до вивчення систематичного курсу літератури” [2]. З’явилися авторські програми, які передбачають уведення літературознавчої пропедевтики (Л. Кліманова, В. Горєцький, Р. Бунєєв, Е. Бунєєва, З. Кудіна, В. Новлянська, О. Джежелей, В. Левін, Л. Войнич та інші), проведення уроків літератури, починаючи з 1-ого класу (Н. Гонтаровська, І. Блиндарук та інші) [1,2, 3].

Метою написання статті є проаналізувати відповідність методів навчання читання природі художнього твору, можливостям сприймання його молодшими школярами, обґрунтувати необхідність реалізації літературознавчого принципу на уроках літературного читання засобами уведення літературознавчої пропедевтики.

Виклад основного матеріалу. У вихованні естетично і етично розвиненої особистості, здатної осягнути авторське бачення навколишнього світу, висловити думку щодо художнього твору і тих життєвих явищ, якими він наповнений, початковим класам відводиться особливе місце. На сучасному етапі відбувається оновлення змісту уроку читання, що яскраво виявляється змісті Державного стандарту, де урок читання визначається як предмет пропедевтичний стосовно систематичного курсу української літератури в основній школі і входить як органічна ланка в єдину безперервну систему літературної освіти[1].

Базовий компонент змісту уроку читання ґрунтується на основі двох провідних принципів: художньо-естетичного та літературознавчого. Перший з них має забезпечити цілісне уявлення про художній твір як витвір словесного мистецтва, який розкриває перед читачем багатства довкілля і людських стосунків вчить спостерігати і бачити, розуміти прекрасне в житті людини і природи.

Літературознавчий принцип найповніше реалізується у процесі аналізу художнього твору, у якому найважливішим є літературне слово як засіб творення художнього образу, через який автор висловлює ідеї думки почуття, що допомагає учням усвідомити художній твір як витвір словесного мистецтва.

Загальновідомо, що література є найскладнішим інтелектуальним видом мистецтва, а процес читання художньої літератури – найскладнішим видом естетичного світосприймання. Читання художніх творів, їх перечитування та аналіз є процесом двобічним, творчим та активним, тому що в уяві школяра кожного разу заново відповідно до його розвитку, життєвого досвіду відтворюються картини, змальовані автором.

Тобто, спілкування читача з письменником проходить опосередковано, через сприйняття літературної форми, у якій автор закодував свої задуми. Отже, для того, щоб школяреві правильно сприйняти твір, необхідно розібратись у його зовнішній та “внутрішній” будові, природі його художньої організації, а це означає: знайти відповідь на запитання – чому даний твір є витвором мистецтва, тобто певною мірою оволодіти прийомом аналізу, що ґрунтується на знанні елементарних літературних понять.

Виходячи з вищенаведеного виникає необхідність чіткого окреслення кола літературознавчих понять (тема, ідея, персонаж, образ автора, мова твору, жанр), які необхідні для повноцінного сприймання літературного твору, а отже і для підвищення ефективності уроку читання.

Основою для сприймання художнього твору є його аналіз, у процесі якого відбувається чітке пропедевтичне усвідомлення головних літературознавчих понять: тема, ідея, жанр, композиція тощо[2].

Зазначимо, що саме такий підхід до розгляду цієї проблеми дав змогу усвідомити необхідність засвоєння літературознавчих понять, які б забезпечували формування певних умінь та навичок аналізу літературного твору, що, в свою чергу, забезпечувало б його повноцінне сприймання.

Нині маємо нову навчальну програму з читання для 1-2 класів, до якої цілком справедливо увійшов розділ “Літературознавча пропедевтика” [6]. Програмою для середньої загальноосвітньої школи 1-2 класи”. передбачено “ознайомлення школярів (на елементарному рівні, практично) з окремими літературознавчими поняттями, необхідними їм під час аналізу твору. Так, в учнів формуються найпростіші уявлення про сюжет і композицію твору (без уживання термінів), про художній образ-персонаж в епічному творі та художній образ – у ліричному, про деякі особливості жанрів художніх творів, [засоби художньої виразності, авторську позицію (ставлення автора до зображуваних подій, до персонажів), про тему та основну думку твору” [4].

Аналізом педагогічної практики встановлено, що серйозні недоліки у організації роботи літературознавчого спрямування на уроках читання початкових класів ускладнюють і без того важкий шлях до її мети. Складність полягає в тому, що читач 7-9 років немає ще достатнього життєво-соціального досвіду, необхідного для утворення, відтворення картин і образів, змальованих автором, а також достатньо розвиненого темпу читання, інших вікових особистісних якостей, що на загал стає на перешкоді досягненню успіху в цій роботі.

Педагоги науковці А. Сващенко, Н. Воскресенська, апробуючи підручник з літературного читання для шкіл, які працюють за системою розвивального навчання, показали один з можливих шляхів уведення літературознавчої пропедевтики. Вони довели, що вже другокласники здатні засвоїти поняття “література”, “головна думка”, “дійова особа” за умов правильної організації навчального процесу у ході виконання

проблемно-пошукових завдань [5].

Варто зазначити, що знання літературознавчого характеру не даються заради самих знань, а є необхідними для повноцінного сприймання художніх творів, що в цілому значно підвищить ефективність уроку читання.

Отже, *літературознавчий принцип* найповніше реалізується у процесі аналізу художнього твору та передбачає введення до уроку читання методики формування літературознавчих понять та уявлень: тема та ідея; мова художнього твору; сюжет і композиція; жанр; образ автора і є не тільки доступним розумінню молодшого школяра і не суперечить емоційній природі сприймання художнього твору, а й надає учням початкових класів значних можливостей для глибокого та усвідомленого пізнання літератури в цілому.

Формування літературознавчих понять та уявлень є один з шляхів реалізації літературознавчого принципу на уроках читання.

Якщо твір невеликий за розміром або програмою на вивчення його виділяється мало часу, аналіз може ґрунтуватися на комплексній основі. Завдання школи навчити всебічно, різнопланово підходити до аналізу творів мистецтва. Лише на цій основі може бути забезпечене глибоке розуміння учнями специфіки літератури, майстерності мистецького зображення, ефективність впливу художнього слова на формування всебічно розвиненої особистості. Будь-яка одноманітність шкідлива не лише тим, що вона гасить інтерес до навчання, а й тим. Що породжує і утворює шаблонні стереотипні оцінки літературних явищ.

Кожен шлях аналізу має свої переваги і свої обмежені можливості. Тому не слід універсалізувати якийсь із них.

Вибір шляху аналізу залежить від: характеру твору; вікових особливостей учнів; дидактичних завдань і мети, яку ставить перед собою вчитель, організовуючи роботу над твором.

Отже, який би шлях аналізу не обрав учитель, в результаті вивчення твору в учнів мають скластися чіткі уявлення про його ідейно художнє багатство, систему групування персонажів, своєрідність композиції, особливості сюжету тощо. Всі елементи художньої структури твору взаємопов'язані між собою. Розгляд одних неминуче викликає за собою розгляд інших.. Література відображає весь багатющий діапазон людського життя – від складних подій, в яких діють великі маси людей і які відбуваються упродовж десятків сотень років, до невеликого пейзажного малюнка чи швидкоплинного почуття, миттєвого настрою людини. Природно, що від цього залежить рід і жанр художнього твору, до якого звертається митець.

У засвоєнні предметного змісту епічного твору велика роль належить складанню планів. Ця робота привчає учнів стежити за розгортанням сюжету, бачити чітку послідовність взаємозв'язаних між собою картин життя, своєрідність побудови твору, особливості описів, причинно-наслідкові, просторові та часові зв'язки між його окремими компонентами.

З метою розвитку в учнів відтворюючої уяви використовують так зване "усне малювання", яке ще називають уявне малювання. Для цього виду роботи доцільно брати невелике оповідання чи епізод твору. Усне малювання допомагає опанувати "способи перекладу різноманітних картин, змальованих письменником, у площину зорового сприймання" [2].

Ефективною формою роботи, що розвиває творче бачення дітей, а також допомагає вловити взаємозв'язок між окремими компонентами епічного твору, розкрити характер літературних героїв є екранізація. Такі уроки запам'ятовуються дітям, тому що вони вражають їх наочно-образним сприйманням тексту, своєю емоційністю.

Доцільним є звертати увагу учнів під час аналізу художнього твору на авторську позицію. Досить часто молодші школярі ототожнюють оповідача чи літературного героя з особою письменника. Учні "мають розуміти, що хотів сказати автор своєму читачеві, як він ставиться до тих подій, які зображує, до персонажів, яких змальовує, чого вчить той чи інший твір" [3].

Жанрові особливості: не мають традиційних початкових і прикінцевих формул, усталеного чергування подій; в основі – розповідь про реальних історичних осіб та події, щедро прикрашена вигадкою; сюжет мало- чи одноепізодний; композиційна неусталеність зумовлює часто імпровізацію оповіді.

Дослідження Л. Беленької, Л. Сараскіної, Г. Кудіної, З. Новлянської та інших спростовують думку деяких методистів про те, що молодший школяр не може усвідомити авторську позицію через нерозуміння умовності мистецтва, наївно-реалістичного підходу до читання художніх творів. Отже, потрібно навчити дітей бачити в тексті точку зору автора, яка може і не повністю збігатися з поглядами персонажів твору, а подекуди і дуже відрізнятись від них. Діти мають за масним рівнем розвитку зрозуміти, що автор твору - оповідач, не герой, навіть не ліричний герой і не автобіографічний оповідач, а творець всієї системи оцінок і стосунків, того принципу бачення світу, який втілений у творі.[2,3] Вищенаведене дав право стверджувати, що знання про письменників є необхідними для осмислення ідейного задуму твору, визначення власної позиції школяра до зображуваного. З цією метою учнями експериментальних класів засвоювалися біографічні відомості про письменників, твори яких вивчалися.

Пропедевтична робота літературознавчого спрямування показала, що ефективність сприймання твору значно зростає, коли біографічні знання подаються у процесі засвоєння ідейно-тематичного змісту художніх творів, під час їх аналізу. Скажімо, вивчаючи твір Лесі Українки "Як дитиною було упаду собі на лихо", діти дізнаються про страшну хворобу, якою страждала з дитинства майбутня поетеса, співчують її горю, замислюються над витокami її сили, її віри у краще майбутнє ("Літо краснее минуло"), а тому сприймають ці

твори близько до серця, набагато емоційніше, розуміють ідею твору (основну думку), ставлення автора до зображеного ним.

Відсутність або наявність у школярів інтересу до особистості письменника – це не вікова властивість, а результат навчання.

Учитель, використовуючи вищенаведені твори, намагається показати індивідуальну манеру художньої мови кожного автора не з метою формування поняття “стиль письменника”, хоч це і буде підготовкою до засвоєння цього літературознавчого поняття у середній ланці, а на основі розуміння жанрових особливостей твору, розуміння мовних індивідуальних засобів, знання сюжету, біографії письменника тощо вчить дитину глибше розуміти літературний твір. Як показали наші спостереження, читач, який сприймає текст, намагається осмислити його не тільки із змістового боку, він намагається у процесі читання “розгадати” позицію автора, його ставлення до зображуваного.

Висновки. Літературознавчий принцип передбачає введення до уроку читання методики формування літературознавчої пропедевтики. Аналіз художнього твору передбачає його сприймання як єдиної системи змісту і форми. Структурні компоненти цієї системи: тема, ідея, сюжет, образ автора, герой, мова твору мають бути скріплені єдиним авторським баченням твору, авторського світогляду. Літературні знання не нав’язуються учням, а мають пройти через їх серце, душу у колективній, творчо-пошуковій діяльності. Початкові елементи теорії літературознавства доцільно формувати на основі конкретних уявлень у зв’язку із сприйманням художнього твору і організованою літературно-пошуковою діяльністю

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт початкової загальної освіти. // Спецвипуск журналу «Практика управління закладами освіти». – 2012. – С. 4- 33.
2. Волошина Н.Й. Концепція літературної освіти / Н.Й. Волошина, Є.А. Пасічник, Н.Ф. Скрипченко, П.П. Хропко. // Початкова школа. - 1994. - № 3. - С. 25-27
3. Іванова Л. І. Ігрова діяльність молодших школярів як засіб формування літературних понять на уроці читання / Л. І. Іванова // Українська мова і література в школі. - 2003. - №4. - С. 31-34.
4. Іванова Л. І. Проблеми введення літературознавчої пропедевтики в початкових класах / Л. І. Іванова // Початкова школа. – 2000. – №11. – С. 21.-25
5. Науменко В. Літературний розвиток молодших школярів: Формування вміння сприймати фольклорні твори / В. Науменко // Початкова освіта. - 2003. - Листопад. - №43. - С. 2-3.
6. Програма з літературного читання 2-4 класів для загальноосвітніх навчальних закладів, із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2012. – 392 с.
7. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах : Посібник для вчителя / О. Я. Савченко. — К. : Освіта, 2007. — 205 с.

The article analyzes the tasks of the subject of literary reading in the conditions of organization of the educational space of the New Ukrainian school, changes in the approaches of teachers to the literary component of the lesson, in particular, to the realization of the literary principle by means of the introduction of literary propaedeutics.

Key words: literary education, literary reading, literary principle, literary studies propaedeutics.

УДК 373.3.016:811.161.2(07)

Л.В. ЛУК'ЯНИК, А.В. ЧУПРИК

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДІАМОНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У статті з'ясовано теоретико-практичні основи формування діалогової компетенції учнів початкових класів, визначено особливості мовленнєвого розвитку учнів початкових класів.

Ключові слова: діалогова компетенція, мовленнєвий розвиток, учні початкових класів.

Постановка проблеми. Цілеспрямована робота з орієнтування в мовних явищах сприяє формуванню елементарних мовних узагальнень у молодших школярів, що на лексичному рівні виявляється в поглибленому розумінні семантики слів, на граматичному – у словотворенні та словотворчості, на рівні розгорнутого зв'язного висловлювання (тексту) – в умінні самостійно зв'язно висловлюватися, послідовно, логічно, виразно, граматично правильно. Саме тому сучасна лінгводидактика акцентує увагу на широкому застосуванні активних способів навчання, що стимулюють продукування, а не лише репродукування одиниць мовлення в самостійному висловлюванні дітей [3]. Отже, мовленнєвий розвиток дитини, зокрема діалогова компетенція - один із важливих чинників становлення особистості у молодшому шкільному віці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Лінгводидактичному аспекту роботи над розвитком комунікативної компетенції дошкільнят присвячено дослідження А.Богущ, О.Білан; проблемі розвитку зв'язного мовлення школярів - наукові праці Л.Варзацької, М.Вашуленка, Г.Іваницької, Г.Коваль, В.Капінос, Т.Ладиженської, В.Мельничайка, О.Хорошковської, А.Чулкової, комунікативна компетенція дошкільників (С.Хаджиріадева), культура мовлення молодших школярів (М.Оліяр). Чимало дисертаційних досліджень

ЗМІСТ

<i>Ясногурська Л.М., Погонюк Н.А.</i> Класифікація українських та англійських фразеологізмів із концептом «Щастя – Нещастя»	3
<i>Ясногурська Л.М.</i> Структурно-семантичні особливості репрезентації концепту «Love» в сучасній англійській мові.....	7
<i>Мороз Л.В., Мороз Н.М.</i> Концептуалізація «Ненависті» в українській та американській мовних свідомостях.....	13
<i>Ясногурська Л.М.</i> «Кохання» як лінгвокультурний концепт в сучасній англійській мові.....	18
<i>Мороз Л.В.</i> До питання художньої об'єктивності рольової лірики.....	22
<i>Мороз Л.В.</i> Теоретичні аспекти рольової лірики	23
<i>Романюк С.К., Захожа А.Ю.</i> Вивчення англійської мови в рамках нової української школи.....	26
<i>Дуброва А.С., Чернобай І.А.</i> Теоретичні основи професійної компетентності майбутніх вихователів з правом навчання англійської мови дітей дошкільного віку: акмеологічний підхід.....	29
<i>Данілова Н.Р., Миронець І.В.</i> Особливості вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти... ..	31
<i>Мороз Л.В., Деркач Т.В.</i> Початковий етап вивчення німецької мови в умовах нової української школи: компетентнісний підхід.....	33
<i>Василькевич С.С., Денейчук М.О.</i> Особливості інклюзивного навчання в країнах Європи та України... ..	35
<i>Павелків К.М., Господариско А.А.</i> Сучасні методи навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування	37
<i>Ясногурська Л.М., Шеремет М.С.</i> Важливість вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку.....	41
<i>Лук'яник Л.В., Ткачик А.Ф.</i> Народознавчий підхід у навчанні та вихованні учнів початкових класів на уроках читання	43
<i>Іванова Л.І., Ткач Т.В.</i> Реалізація літературознавчого принципу на уроках літературного читання	45
<i>Лук'яник Л.В., Чуприк А.В.</i> Теоретико-практичні основи формування діалогової компетенції учнів початкових класів	48
<i>Павелків К.М., Сахарчук І.В.</i> Особливості вивчення іноземної мови дітьми дошкільного віку.....	50
<i>Юркевич Ж.В.</i> Використання прислів'їв і приказок на уроках англійської мови у школі.....	53
<i>Павелків К.М., Лавренюк В.М.</i> Актуальність вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку.....	57
<i>Іванова Л.І., Захожа А.Ю.</i> Робота з дитячою книгою в умовах організації освітнього простору нової української школи	60
<i>Ковалюк В.В., Антонюк О.В.</i> Специфіка використання евристичних методів навчання молодших школярів у процесі вивчення англійської мови	63
<i>Лук'яник Л.В., Тукурєва Т.В.</i> Інтегроване навчання у змісті початкової освіти	65
<i>Ткачук О.С., Нечипорчук В.І.</i> Інтеграція навчальної діяльності на уроках образотворчого мистецтва в початкових класах	67
<i>Романюк С.К., Хаєцька О.В.</i> Інноваційні технології у вивченні англійської мови у початковій школі	71
<i>Ясногурська Л.М., Ничипорук М.А.</i> Впровадження гри у процесі навчання іншомовної лексики у початковій школі	74
<i>Іванова Л.І., Хаєцька О.В.</i> Особливості організації педагогічного керівництва формуванням самостійного читача у системі класного та позакласного читання	77
<i>Данілова Н.Р., Губеня А.О.</i> Вплив дидактичних ігор з англійської мови на розвиток інтелекту дошкільників	81
<i>Романюк С.К., Долід Т.Г.</i> Використання lego-технології під час уроків англійської мови в освітньому просторі початкової школи.....	85
<i>Романюк С.К., Басюк Ю.С.</i> Використання комп'ютерних ігор для вивчення англійської мови в ЗДО	87
<i>Ковалюк В.В., Жовнір А.О.</i> Використання ігрового методу на заняттях англійської мови у закладі дошкільної освіти	90
<i>Мороз Л.В., Мулик Д.В.</i> Методи навчання дітей дошкільного віку іноземної мови	92
<i>Романюк С.К., Кирушок В.А.</i> Казка та її роль на уроках англійської мови в початкових класах	97
<i>Іванова Л.І., Шевчук М.М.</i> Дидактична гра як дієвий метод організації літературознавчої діяльності молодших школярів на уроках літературного читання	99
<i>Ясногурська Л.М., Гачкевич О.В.</i> Кейс-метод на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням у процесі навчання студентів немовних спеціальностей у ВНЗ	102
<i>Іванова Л.І., Крук Н.В.</i> Особливості природознавчого компонента у змісті чинних навчальних програм	104
<i>Павелків К.М., Самчук О.Л.</i> Розвиток мовленнєвої англійської активності дітей дошкільного віку засобами гри	107

<i>Лук'яник Л.В., Кардач А.П.</i> Теоретичні основи опрацювання народознавчих текстів на уроках читання	111
<i>Ясногурська Л.М., Кондюк І.Р.</i> Використання музики на заняттях з англійської мови в закладах дошкільної освіти	113
<i>Ковалюк В.В., Почтарук О.О.</i> Значення сюжетно-рольової гри на заняттях з іноземної мови	116
<i>Ясногурська Л.М., Кононюк В.В.</i> Абревіатури сучасної англійської мови як складова молодіжного інтернет-сленгу	118
<i>Лук'яник Л.В., Бармак А.М.</i> Виразне читання як навчально-методична проблема	120
<i>Трофімчук В.М., Дмитроца М.Г.</i> Засоби навчання іноземних мов у початкової школі	122
<i>Дуброва А.С., Котирло М.М.</i> Дистанційне навчання англійської мови студентів педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти	125
<i>Денисюк Л.В., Ливицький Б.О.</i> Особливості вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями	129
<i>Романюк С.К., Проценко Н.Ю.</i> Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови	132
<i>Шадюк О.І., Мусійчук Т.А.</i> Педагогічні умови духовно-морального виховання дітей дошкільного віку на заняттях з англійської мови	135
<i>Ковалюк В.В., Танадинка М.Є.</i> Особливості використання музичних римівок у процесі вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку	137
<i>Ясногурська Л.М., Гром'як Л.Т.</i> Іноземна мова з раннього дитинства: вимога часу чи необхідність	140
<i>Денисюк Л.В., Ковлєва Д.В.</i> Прості способи покращити розмовну англійську і подолати мовний бар'єр	142
<i>Трофімчук В.М., Корецька Т.С.</i> 8 порад, як вчити англійську мову за допомогою музики	144
<i>Трофімчук В.М., Почтарук Ю.О.</i> Значення вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку	147
<i>Лук'яник Л.В., Конончук Ю.О.</i> Система роботи над засвоєнням учнями початкових класів граматичного поняття «Прикметник»	150
<i>Лук'яник Л.В., Мись К.Ю.</i> Вивчення частин мови в початковій школі на засадах компетентнісного підходу	152
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Art translation and the category of expressiveness in this estetic paradigm	154
<i>Івашкевич Е.З., Яцюрник А.О.</i> Cognitive psychology and the concept of social intelligence	158
<i>Сіранчук Н.М., Скопа Н.М.</i> Формування географічної компетентності учнів під час вивчення курсу «природознавство» в учнів початкових класів	164
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	167
ЗМІСТ	169

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 27.11.2018 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2